

Сарајево, 23.12.2019. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 16.12.2019.- 20.12.2019.**

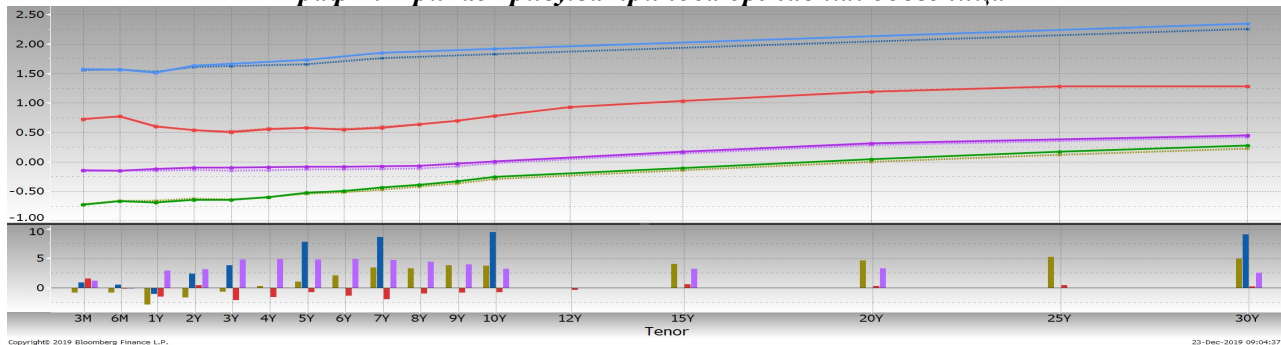
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона		САД		Велика Британија		Јапан	
	13.12.19	20.12.19	13.12.19	20.12.19	13.12.19	20.12.19	13.12.19	20.12.19
2 године	-0,62	-0,63	1,60	1,63	0,55	0,55	-0,13	-0,10
5 година	-0,53	-0,53	1,65	1,73	0,59	0,58	-0,12	-0,08
10 година	-0,29	-0,25	1,82	1,92	0,79	0,78	-0,02	0,01

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	13.12.19		20.12.19
3 мјесеца	-0,692		-0,696
6 мјесеци	-0,661		-0,669
1 година	-0,645		-0,659

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 20.12.2019. године (пуне линије) и 13.12.2019. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси сигурнијих обвезница еврозоне краћег рока доспијећа су углавном забиљежили благи пад током прошле седмице, док је раст приноса између 3,5 и 4,5 базних поена забиљежен код обвезница рока доспијећа од 10 година. Приноси италијанских обвезница су забиљежили раст између 6 и 15 базних поена на седмичном нивоу. Приноси обвезница дужег рока доспијећа су забиљежили раст услед све већих сигнала да централне банке за сада неће увести додатно експанзивне монетарне политике. Прошле седмице шведска Riksbank је донијела одлуку о повећању референтне каматне стопе за 25 базних поена на ниво од 0,0%, уз саопштење да се очекује да ће ова каматна стопа остати непромијењена у долазећим годинама. Након пет година негативних каматних стопа, ова централна банка је постала прва која је напустила политику негативних каматних стопа. ЕЦБ је саопштила да банке у еврозони скоро у потпуности користе систем од два нивоа каматних стопа, које ова институција обрачунава на депозите банака, јер су извршиле дистрибуцију вишка ликвидности, како би искористиле предност изузетка највећих могућих провизија.

Након што је најављена шира ревизија монетарне политике ЕЦБ током сљедеће године, с посебним фокусом на тумачењу циљаног нивоа инфлације од „близу, али испод 2%“, члан УВ ЕЦБ Muller је изјавио да се може очекивати да због одређених услова ЕЦБ буде више флексибилна око

нивоа инфлације од 2%, можда и више него што је до сада био случај. Истовремено, његов колега Rehn је изјавио да ће ЕЦБ за сада наставити да циља ниво инфлације од око 2%, те да ће задржати стимулативну политику, док не дође до раста цијена. Према непотврђеним информацијама, ЕЦБ би могла ставити мањи нагласак, или у потпуности престати да користи, податке о расту новца у оптицају, као мјере за процјену економског стања. Према овим наводима, коришћење наведених података се показало као лош водич за инфлацију, па би тако пребацивање фокуса на ниво кредитирања или на утицај монетарне политике на финансијску стабилност можда могло бити ефикасније. Одлазећи члан ИВ ЕЦБ Соуеге је изјавио да би ЕЦБ требало да јасније појасни циљани ниво инфлације, и то да циљани ниво инфлације дефинише као 2% у средњем року, али уз истовремено дозвољавање одређених одступања око циљаног нивоа.

У кварталним прогнозама Banque de France је навела да очекује да ће привредни раст земље сљедеће године успорити на 1,1% са 1,3%, колико се очекује да раст износи у текућој години, а усљед слабе глобалне привреде која се бори с опоравком од трговинских тензија. Централна банка Финске је смањила прогнозе привредног раста земље за ову годину на 1,3% са 1,6%, колико је очекивано у јулу, а смањене прогнозе су одраз слабости глобалне економије. За наредне двије године прогнозе раста БДП-а су, такође, смањене на 0,9% (очекивано 1,5%) и 1,1% (очекивано 1,3%), респективно. Министарство финансија Њемачке је у мјесечном извјештају објавило да ће извоз из Њемачке вјероватно остати пригушен у долазећим мјесецима, усљед успорене глобалне трговине, те глобалних ризика који и даље негативно дјелују на произвођаче. С друге стране, наводи се да би јако тржиште рада требало да настави да подржава домаћу економију.

Протекле седмице су објављени солидни економски показатељи за регион еврозоне, међу којима је и финални податак инфлације, који је потврдио раст инфлације на 1,0% у новембру, али што је и даље далеко испод циљаног нивоа од око 2%.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.)	ДЕЦ	50,7	50,6	50,6
2.	PMI композитни индекс – Њемачка (прелим.)	ДЕЦ	49,9	49,4	49,4
3.	PMI композитни индекс – Француска (прелим.)	ДЕЦ	52,0	52,0	52,1
4.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR)	ОКТ	20,0	24,5	18,7
5.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR)	ОКТ	-	8,06	2,69
6.	Биланс текућег рачуна – ЕЗ (у милијардама EUR)	ОКТ	-	32,4	28,2
7.	Индекс грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г)	ОКТ	-	0,3%	-0,3%
8.	Стопа инфлације – ЕЗ (финал.)	НОВ	1,0%	1,0%	0,7%
9.	Стопа инфлације – Италија (финал.)	НОВ	0,4%	0,2%	0,2%
10.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.)	ДЕЦ	-7,0	-8,1	-7,2
11.	GfK индекс повјерења потрошача – Њемачка	ЈАН	9,8	9,6	9,7
12.	Ifo индекс пословног повјерења – Њемачка	ДЕЦ	95,5	96,3	95,1
13.	Индекс пословног повјерења – Француска	ДЕЦ	104	106	106
14.	Индекс пословног повјерења – Италија	ДЕЦ	-	100,7	99,2
15.	Стопа незапослености – Холандија	НОВ	-	3,5%	3,5%
16.	Стопа незапослености – Финска	НОВ	-	5,9%	6,2%

САД

Приноси на америчке обвезнице су током прошле седмице повећани за 3 до 10 базних поена у односу на претходну, под утицајем позитивних сигнала након што је најављено потписивање прве фазе трговинског споразума између САД и Кине почетком јануара. Вијест која је, између осталих, обиљежила финансијско тржиште САД прошле седмице је и та да је Конгрес САД оптужио предсједника Тумпа за злоупотребу положаја и опструкцију његовог рада. Историјско гласање које је одржано, такође, је карактеристично и по томе што су ове оптужбе подржали скоро сви припадници демократа, али нити један републиканац, чиме је Тумп постао трећи предсједник САД којем је изгласан опозив. Овим је покренут поступак за смјену Тумпа, међутим, он ће бити

смијењен само уколико то потврди Сенат, чије се гласање очекује у јануару.

Представнички дом САД је изгласао ревидирани сјеверноамерички трговински споразум између САД, Мексика и Канаде, којим су уведена строжа правила у области рада, док је вриједност трговинске размјене задржана на годишњем нивоу од 2,1 билиона USD. Нови споразум између ове три земље (USMCA) се сматра ревидираном, обновљеном верзијом 25 година старог Сјеверноамеричког трговинског споразума (NAFTA).

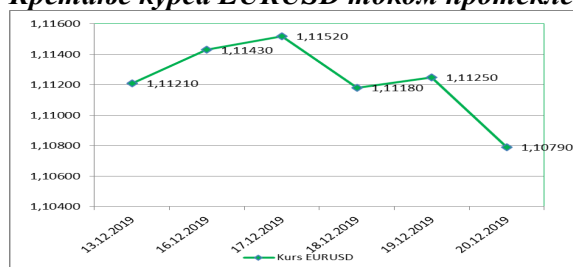
Предсједник Феда из Бостона Rosengren сматра да је економија САД „добро позиционирана“ за наредну годину, осврћући се на здраво тржиште рада и усмјерење инфлације ка постављеном циљу. Rosengren је истакао да креатори монетарне политике не треба да мијењају каматне стопе, док се не десе „материјалне“ промјене у њиховим очекивањима.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП – финални податак (Q/Q)	III квартал	2,1%	2,1%	2,0%
2.	Индекс личне потрошње – финални податак	III квартал	2,9%	3,2%	4,6%
3.	РСЕ дефлатор (Г/Г)	НОВ	1,4%	1,5%	1,4%
4.	Композитни PMI индекс (прелим.)	ДЕЦ	-	52,2	52,0
5.	Промјена броја започетих кућа у изградњи	НОВ	2,4%	3,2%	4,5%
6.	Промјена броја издатих грађевинских дозвола	НОВ	-3,5%	1,4%	5,0%
7.	Број продатих изграђених кућа	НОВ	-0,4%	-1,7%	1,5%
8.	Индустријска производња	НОВ	0,9%	1,1%	-0,9%
9.	Прерађивачка производња	НОВ	0,8%	1,1%	-0,7%
10.	Искоришћеност капацитета	НОВ	77,4%	77,3%	76,6%
11.	Број апликација за хипотекарне кредите	13. ДЕЦ	-	-5,0%	3,8%
12.	Иницијални захтјеви због незапослености	14. ДЕЦ	225.000	234.000	252.000
13.	Континуирани захтјеви због незапослености	7. ДЕЦ	1.676.00	1.722.000	1.671.000
14.	Биланс текућег рачуна (у милијардама USD) квартално	III квартал	-122,0	-124,1	-1525,2

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1121 на ниво од 1,1079.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Почетком прошле седмице су се појавиле шпекулације да ће премијер Велике Британије Johnson искористити већину у Парламенту којом ће осигурати усвајање радикалног закона којим ће се спријечити Парламент да донесе одлуку о продужењу транзицијског периода након 31.12.2020. године, чак и у случају да не буду осигурани нови трговински режими. Овакве вијести су протумачене као могућност да ће Велика Британија прихватити „тешки“ Брексит како би испунила задати коначан рок за напуштање ЕУ, који је одређен за крај 2020. године.

Предсједница Европске комисије Von der Leyen је приликом обраћања ЕУ Парламенту истакла да уколико се постигне споразум до краја 2020. године, тада ће се поново јавити сложена ситуација која ће имати негативне посљедице за обе стране, али више за Велику Британију, јер ће ЕУ наставити да користи предности јединственог тржишта и царинске уније, као и користи од 70

међународних споразума који су потписани с партнерима. Ипак, како Von der Leyen истиче, то није у интересу ЕУ.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни
				период
1.	Rightmove цијене кућа (Г/Г) ДЕЦ	-	0,8%	0,3%
2.	PMI композитни индекс (прелим.) ДЕЦ	49,5	48,5	49,3
3.	Промјена број незапослених (у '000) НОВ	-	28,8	26,4
4.	ILO стопа незапослености (квартално) ОКТ	3,9%	3,8%	3,8%
5.	Стопа инфлације НОВ	1,4%	1,5%	1,5%
6.	Малопродаја (Г/Г) НОВ	2,1%	1,0%	3,1%
7.	БДП (квартално) финал. III квартал	0,3%	0,4%	-0,2%
8.	Извоз (квартално) финал. III квартал	8,1%	7,9%	-4,1%
9.	Увоз (квартално) финал. III квартал	0,8%	-0,3%	-10,8%
10.	Укупне посл. инвестиције (квартално) финал. III квартал	0,0%	0,0%	0,0%
11.	Биланс текућег рачуна (у милијардама GBP) III квартал	-15,5	-15,9	-24,2

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,83440 на ниво од 0,85188, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3331 на ниво од 1,2999. GBP је биљежила приличну депрецијацију током прошле седмице, усљед могућности Брегзита без споразума. На седмичном нивоу забиљежен је пад GBP у односу на EUR од 2,09%, односно 2,49% у односу на USD.

ЈАПАН

БоЈ је на прошлоседмичној сједници, у складу са очекивањима, задржала непромијењену актуелну монетарну политику, односно референтну каматну стопу од -0,10%, као и циљани ниво приноса десетогодишњих обвезница на нивоу од око 0%. Из БоЈ је саопштено да се очекује да ће краткорочне и дугорочне каматне стопе остати на садашњем или нижем нивоу у наредном периоду, те је потребно посебну пажњу усмјерити на могућност да ће се изгубити замаха ка постизању стабилности цијена. Гувернер БоЈ Курода је изјавио да су се глобални економски изгледи донекле побољшали, под утицајем постизања прве фазе трговинског споразума између САД и Кине, али је упозорио да су ризици за опоравак економије Јапана и даље високи. Влада Јапана је повећала очекивања економског раста за наредну фискалну годину, који ће бити потпомогнут фискалним стимулативним пакетом у вриједности од око 122 милијарде USD, а требао би помоћи у ублажавању слабљења глобалне тражње. Очекује се да ће у наредној години економија биљежити реалан раст од 1,4%, почевши од априла 2020. године, када почиње наредна фискална година. Раније пројекције су биле засноване на расту од 1,2%. За текућу фискалну годину Влада је задржала прогнозе раста од 0,9%. Званичници Јапана и Јужне Кореје прошле седмице су се састали први пут у посљедње 3,5 године. Јапан је тада увео контролу на извоз високотехнолошких материјала према Јужној Кореји, што је овим састанком окончано. Обје стране су саопштиле да су пронашле „заједнички језик“, као и да ће разговори бити настављени.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

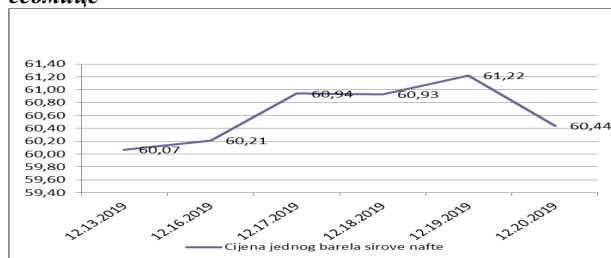
Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни
				период
1.	Стопа инфлације (Г/Г) НОВ	0,5%	0,5%	0,2%
2.	PMI композитни индекс (прелим.) ДЕЦ	-	49,8	49,8
3.	Индекс услужног сектора (М/М) ОКТ	-3,5%	-4,6%	2,3%
4.	Трговински биланс (у милијардама JPY) НОВ	-56,4	-60,8	-48,2
5.	Извоз (Г/Г) НОВ	-8,9%	-7,9%	-9,2%
6.	Увоз (Г/Г) НОВ	-12,8%	-15,7%	-14,8%
7.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) финал. НОВ	-37,9%	-37,9%	-37,4%

JPY је током протекле седмице благо апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 121,56 на ниво од 121,35. JPY је благо депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа од 109,38 на ниво од 109,44.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 60,07 USD (54,01 EUR). Позитивни сигнали и оптимизам на тржишту који су везани за постизање прве фазе трговинског споразума између САД и Кине су током протекле седмице утицали на одржавање цијене нафте изнад нивоа од 60 USD по барелу. Према подацима које је објавила EIA залихе овог енергента у САД у прошлој седмици су неочекивано смањене за 1,1 милион барела, с тим да је у истом периоду забиљежен највећи извоз нафте од октобра. Током трговања у четвртак цијена нафте је повећана на највећи ниво у посљедња два мјесеца. У петак је цијена овог енергента смањена, али се и даље одржава изнад нивоа 60 USD по барелу. Wall Street Journal је саопштио да се Саудијска Арабија и Кувајт налазе близу постизања договора око петогодишњег спора, а који се односи на нафтна поља која се налазе на територији између ове двије земље. Овај договор би могао утицати на поновно покретање производње овог енергента око пола милиона барела на дневном нивоу. На затварању тржишта у петак цијена нафте је износила USD 60,44 (EUR 54,55), а што на седмичном нивоу представља раст од 0,62%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

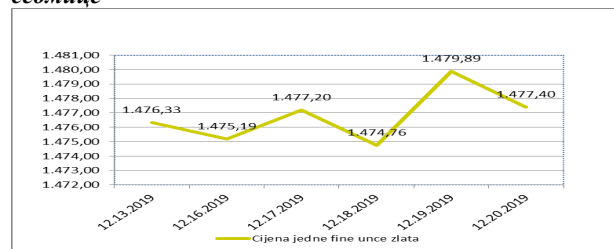

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.476,33 USD (1.327,52 EUR).

Цијена злата је биљежила волатилна кретања током претходне седмице, с тим да се кретала у веома уском распону. Почетком седмице тржиште је било под утицајем недостатака детаља о првој фази преговора Кине и САД. Осјетнији раст цијене злата забиљежен је на крају трговања у четвртак, када је цијена повећана на највећи ниво у посљедњих више од шест седмица. На раст цијене злата највећи утицај имале су вијести у вези са покренутим процесом опозива предсједника САД Trumpra. Гласноговорница Представничког дома Пелоси је изјавила да неће именовати представнике у Сенату који ће бити задужени за вођење процеса опозива против предсједника Trumpra док не види шта тај процес у суштини представља, те је истакла да оно што је до сада виђено не изгледа поштено. Ипак, цијена злата је већ наредног дана забиљежила благу корекцију. Посматрано на седмичном нивоу цијена злата је забиљежила само благи раст од 0,07%.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.477,40 USD (1.333,51 EUR).

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелење за банкарство

Одрцање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.